

**МЕКТЕПКЕ ЧЕЙИНКИ, ЖАЛПЫ ОРТО ЖАНА МЕКТЕПТЕН ТЫШКАРЫ
БИЛИМ БЕРҮҮ МЕКЕМЕЛЕРИ ПЕДАГОГИК КАДРЛАРДЫН
АТТЕСТАЦИЯДАН ӨТКӨРҮҮҮҮЧҮН БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮ
БАГЫТЫНДА КВАЛИФИКАЦИЯЛЫК СЫНОО ТАПШЫРМАЛАРЫ
СПЕЦИФИКАЦИЯСЫ**

КИРИШ

Башталгыч билим берүү этабында окуучулардын креатив, логикалык ой жүгүртө алуусуна, кеп маданиятын жогорку деңгээлде өздөштүрүүсүнө, ошондой эле академик сабаттуулугунун жогору болуусуна жетишүүгө өзгөчө көңүл бурулуусу абзел. Ошондуктан интеллектуал муунду тарбиялоо үчүн бүгүнкү күндүн педагогдору да ишмердүүлүгүн билим берүү процессинде көндүмдөрүн өнүктүрүүгө басым жасоосу зарыл. Педагог кадрлардын билим жана потенциалын аныктоочу тестирлөө процесстери да ушул максатта уюштурулган. Бул тесттик спецификациянын максаты - педагогикалык кадрлардын башталгыч билим берүү и боюнча билим деңгээлин аныктоо үчүн колдонулуучу тест варианттарынын структурасын жана аларга коюлган талаптарды аныктоо. Бул документ бекитүүлөрдүн натыйжасында толуктоолор, өзгөртүүлөр жана оңдоолор киргизилиши мүмкүн.

**I. Башталгыч билим берүү багыты предметтери боюнча билимди,
көндүмдөрдү жана компетенцияларды баалоо үчүн тест сыноонун түрлөрү**

Башталгыч билим берүү багыты адистеринин билимдерин баалоонун тест сыноо тартиби төмөнкү эки бөлүктөн турат:

1. Башталгыч билим берүү адистеринин даярдыгын баалоо;

Бул бөлүктөгү тапшырмалар жалпы башталгыч билим берүүчү адис ээ болууга тийиш болгон билимдерди, көндүмдөрдү жана компетенцияларды баалоого арналган тапшырмалардан турат.

**2. Башталгыч билим берүү багыты адиси боюнча алган амалдык
көндүмдөрдү баалоо;**

Башталгыч билим берүү багытынын адистери педагогика, психология, атайын методика жана кошумча адистик боюнча ээлеши талап кылынган практикалык көндүмдөрдүн комплексин автоматтык түрдө өздөштүрүлүшү жана колдоно билүүсү текшерилет.

**II. Башталгыч билим берүү багытындагы билимдерди баалоо үчүн тест
сыноолору камтылган мазмун тармактары**

Башталгыч класстарда мугалимдердин билимин баалоо боюнча тесттик тапшырмалар жалпы билим берүүчү мектептердин 1-4-класстары үчүн квалификациялык талаптар боюнча курстук материалдардан жана тиешелүү адабияттардан турат жана төмөнкү бөлүмдөрдү камтыйт:

I. Кыргыз тили:

1. Орфография
2. Фонетика жана сөз жасоо.

3. Лексика жана фразеология.
4. Сөздүн курамы, морфология.
5. Синтаксис жана тыныш белгилери.

II. Окуу сабаттуулугу:

1. Текстти окуп түшүнүү
2. Элдик оозеки чыгармачылык
3. Адабият теориясы
4. Кыргыз жана дүйнөлүк балдар адабияты өкүлдөрүнүн өмүрү жана чыгармачылыгы

III. Математика:

1. Сандар
2. Амалдар жана алгебралык ой жүгүртүү
3. Геометрия жана өлчөмдөр
4. Ыктымалдуулук теориясы жана маалыматтар менен иштөө

IV. Табигый предметтер:

1. Жандуу организмдер
2. Тело жана заттар
3. Табигый жараяндар
4. Физикалык кубулуштар
5. Рельеф, климат, карта

V. Тарбия.

1. Рухий жана моралдык баалуулуктар
2. Патриоттук, атуулдук сезими
3. Коом, маале, үй-бүлө, маданият

VI. Педагогикалык чеберчилик.

1. Педагогикалык маданият
2. Педагогикалык тажрыйба
3. Педагогикалык чыгармачылык

***Эскертме 1:** Мазмун тармагынын бөлүмдөрү жалпы билим берүү мектептери стандарттары негизинде берилген. Ошондой эле учурдагы окуу планы жана квалификациялык талаптардын негизинде такталат жана кичине темаларга бөлүнүп кодификатордо сунушталат.*

III. Башталгыч билим берүүдө билимдерди баалоодо камтып ала турган конструктор

	Талаптар	Конструктор
1.	Кыргыз тили	
	Кеп тыбыштары, орфография, фонетикалык кубулуштар, орфоэпия	Фонетикалык жана орфографиялык тыбыштарды талдоо, орфографиялык эрежелерди практикада колдоо, фонетикалык кубулуштарды айрымалай алуу, айтылышы жазылышына туура келбей турган сөздөрдү айрымалай алуу.
	Сөздүн тике жана өтмө мааниси, омоним, пароним, синоним, атоним, туруктуу сөз	Сөздөрдү лексикалык маанилери, тике жана өтмө маанини айрымалай алуу, сөздөрдү форма жана маанилик катышына карай түрлөрүн аныктоо, туруктуу сөз айкаштары жана эмоционалдык маанисин аныктай алуу.

	айкаштары жана сөздүн эмоционалдык мааниси	
	Сөз түркүмдөрү, морфологиялык талдоо	Мүчөлөрдүн аткарган кызматына карап түрлөрүн талдоо, мүчөлөрдүн ортосундагы формасы жана мааниси боюнча окшоштугун ажыратып, жөнөкөй жасалма сөздөрдү аныктоо. Грамматикалык бирдиктердин морфологиялык талдоо – зат атоочторду жана башка сөз түркүмдөрүн грамматикалык белгилери негизинде айырмалоо.
	Синтаксис:сөз айкашы, сүйлөм, сүйлөм мүчөлөрү, тыныш белгилери	Синтаксистик курулушту – сүйлөмдүн составын, байланышуу жолдорун, сүйлөм мүчөлөрү боло албай турган сөздөрдү кептеги маанисин талдоо, тыныш белгилерди колдой алуу
	Кептин стилдери жана стилистикалык каталар	Кептин стилдерин айырмалоо, стилистикалык каталарды аныктоо.
2.	Окуу сабаттуулугу	
	Текстти окуп түшүнүү	Окуп түшүнүү жана логикалык талдоо - илимий жана көркөм тексттерден негизги ойлорду жана фактыларды бөлүп алуу, жыйынтык чыгаруу, ырлардын жана рубаилерди прозалык баянын аныктоо.
	Элдик оозеки чыгармачылык	Элдик оозеки чыгармалардын үлгүлөрүн мазмун, идея жана форма жактан талдоо
	Адабият теориясы	Адабият теориясына байланыштуу билимдерди колдоо – жанрдык өзгөчөлүктөрүн, рифма, радиф, көркөм чыгармаларды аныктоо жана чечмелеп берүү
	Кыргыз жана дүйнөлүк балдар адабияты өкүлдөрүнүн өмүрү жана чыгармачылыгы	Адабий салыштыруу жана контексттик ой жүгүртүү - кыргыз, дүйнөлүк жана заманбап адабият өкүлдөрүнүн чыгармаларынын мазмунун жана көркөмдүк жактарын үйрөнүү, автордун стилин аныктоо, каармандарды жана окуяларды талдоо, алардын темасын, образын жана стилдик ыкмаларын түшүнүү.
3.	Математика	
	Сандар	Натурал сандарды цифраларда көрсөтүү, сандар сандардын жайгашкан ордун аныктоо, натурал сандарды, бөлчөктөрдү жана бүтүн сандарды салыштыруу
	Амалдар жана алгебралык ой жүгүртүү	Бөлчөктөрдү, бүтүн сандарды кошуу, кемитүү жана көбөйтүү, бөлүү, калдыктарды бөлүү алгоритми, көбөйтүү жадыбалы менен көбөйтүүчүлөрдүн ортосундагы байланышты аныктоо, алгебралык туюнтмалар жана фигураларды алмаштырууларды жана теңдемелерди аткаруу
	Геометрия жана өлчөөлөр	Геометриялык фигуралар, геометриялык байкоо жана маселелерди чечүү, математикалык моделдерди куруу жана изилдөө, өлчөмдөр жана алардын колдонулушу менен байланышкан тапшырмаларды аткаруу.
	Ыктымалдуулук теориясы жана маалыматтар менен иштөө	Статистика жана ыктымалдуулук, топтомдор жана логикалык элементтер, маалыматтардын статистикалык анализи жана комбинаториканын негиздери боюнча маселелерди чечүү
4	Табигый предметтер	
	Күн системасы жана анын түзүлүшү, планеталар, Жер	Жер менен Айдын касиеттерин, Жердин формасын жана анын кыймылын, ички түзүлүшүн сүрөттөө. Литосфера, гидросфера, атмосфера катмарларын жана аларда болуп жаткан табигый процесстерди ажырата билүү. Материктер жана океандар, аларды сарамжалдуу пайдалануу жана планетабыздагы маанисин түшүндүрүү.

	Ўзбекистандын географиялык жайгашуусу жана табигый ресурстары	Ўзбекистан Республикасынын чек араларын, административдик-аймактык бөлүнүштөрүн, климатын, ресурстарын комплекстүү географиялык мүнөздөмөсүн, айырмалай билүү, салыштыруу жана талдоо.
	Тирүү организмдердин көп түрдүүлүгү жана негизги түрлөрү	Организмдердин түрлөрүн жана топторун айырмалоо, жаныбарларды, өсүмдүктөрдү, бактерияларды, козу карындарды сыпаттоо, алардын ар кандай белгилерин салыштыруу жана классификациялоо, айырмалоо жана түрлөргө ажыратуу
	Зат жана анын касиеттери, кыймыл жана күч, жылуулук, жарык жана үн, электр жана магнит кубулуштары	Заттын абалын (катуу, суюк, газ) жана алардын касиеттерин айырмалоо. Заттын түсү, формасы, өлчөмү, массасы жана абалы боюнча топторго бөлүү. Жөнөкөй заттардын кыймылы, аларга таасир этүүчү күчтөр, оордук жана сүрүлүү сыяктуу түшүнүктөрдү түшүнүү. Күн - жылуулук жана жарыктын булагы катары. Көлөкөлөрдүн пайда болушун жана багытын, жылуулук булактарын, үндүн келип чыгышын, таралышын жана булактарын айырмалоо. Электр тогу жана магниттик кубулуштарга байланыштуу түшүнүктөрүн турмушта колдонуу.
5	Тарбия	
	Адамдын руханий-адептик баалуулуктары, чынчылдык, адилеттүүлүк	Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктардын маңызын билүү, туура жана туура эмес иш-аракеттерди ажырата билүү, теңдик жана калыстык принциптерин жана этикет эрежелерин иш жүзүндө колдонуу.
	Патриотизм, катыштык, атуулдук сезими	Жарандык сезими жана катышуу принциптерин реалдуу кырдаалдарда колдонуу, жарандык укук жана милдеттерди айырмалоо
	Өзүн-өзү андоо, өзгөртүү, критикалык ой жүгүртүү	Эмоцияларды айырмалоо, коомдогу же жеке инсандык өнүгүүдөгү өзгөрүүлөрдү аныктоо жана өз алдынча чечим кабыл алуу жана критикалык ой жүгүртүү көндүмдөрүн негизинде талдоо
	Коом, маале, үй-бүлө, маданият	Коом, маале, үй-бүлө жана маданият түшүнүктөрүн билүү, аларды бири-биринен айырмалоо, кырдаалдарды аныктоо
	Кызматташуу, толеранттуулук, улуттар аралык ынтымак	Кызматташтык, толеранттуулук, улуттар аралык ынтымак түшүнүктөрүн айырмалап, маданияттар аралык баарлашууда этикетти колдонуу.
Педагогикалык чеберчилик.		
6	Педагогикалык маданият	Мугалимдин кесиптик милдеттерин чечүүнүн ыкмаларын жана каражаттарын билүү, педагогикалык билим, тактика, техника жана маданиятты кырдаалга жараша колдоо, ой жүгүртүү
	Педагогикалык тажрыйба	Кесиптик ишмердүүлүктү уюштуруу процессин билүү, көндүмдөрдү практикада колдоно билүү, ой жүгүртүү. Предметти окутууга методикалык мамиле кылуу
	Педагогикалык чеберчилик	Мугалимдин кесиптик ишмердигинин эффективдүүлүгүн жогорутууда кырдаалга ылайык чеберчиликти колдоно алуу, ой жүгүртүү.

Тест сыноолорунун жардамында башталгыч билим берүү багыты боюнча билимди баалоодо акыл ишмердүүлүктүн төмөнкү түрлөрү бааланат:

1. Билим.
2. Колдоо.
3. Ой жүгүртүү.

IV. Башталгыч билим берүү багыты мугалимдерин аттестациядан өткөрүүдө билимдерин баалоо үчүн колдонула турган тест түрлөрү

Y 1 – Бир канча жооптуу жабык тест.

Y 2 – Шайкештикти тандоого байланыштуу жабык тест.

Y 3 – Төрт жооптуу варианттуу, бир туура жооптуу жабык тест.

Y 4 – Сүйлөм же жараяндарды туура варааттуулукта жайгаштыруу талап кылына турган тест.

Y 5 – “Туура” же “Туура эмес” жооп талап кылына турган тест.

Эскертме 2: техникалык мүмкүнчүлүктөрүнө байланыштуу тесттин айрым түрлөрү өзгөрүшү мүмкүн.

V. Адис мугалимдер үчүн башталгыч билим берүү багытынан тесттер спецификациясы

Мазмун тармагы	Бөлүм	Тапш ырмал ардын саны	Баалана турган акыл ишмердүүлү гүнүн түрү	Тест түрү
Кыргыз тили				
Орфография, фонетика, тыбыштык кубулуштар	Кыргыз тилинин орфографиялык эрежелери. Кеп тыбыштары, басым, муун. Фонетикалык кубулуштар.	2	Билим	Y3
			Колдоо	Y3
Лексикология. Фразеология.	Сөздөрдүн лексикалык мааниси. Өтмө маани. Омонимдер жана паронимдер, синонимдер жана антонимдер. Туруктуу сөз айкаштары.	2	Колдоо	Y1
			Колдоо	Y2
Сөз жасоо, сөз курамы боюнча талдоо.	Сөздүн маанилүү бөлүктөрү. Тубаса жана туунду сөздөр.	1	Ой жүгүртүү	Y3
Морфологиялык талдоо.	Маани берүүчү сөз түркүмдөрү. Өзгөчө сөз түркүмдөрү жана кызматчы сөздөр.	2	Колдоо	Y3
			Колдоо	Y1
Синтаксис. Пунктуация	Сөз айкашы. сүйлөм мүчөлөрү. Пунктуация.	2	Колдоо	Y3
			Колдоо	Y1
Окуу				
Адабият теориясы	Жанрдык мүнөздөмөлөр, рифма, ритм, көркөм искусствонун түрлөрү.	1	Билим	Y3
Элдик оозеки чыгармачылык	Жомок, эпос, макал ж.б.	1	Колдоо	Y3
Кыргыз жана дүйнөлүк балдар адабиятынын өкүлдөрүнүн өмүрү жана чыгармачылыгы.	персонаждар. Окуяларды талдоо.	2	Колдоо	Y2
			Колдоо	Y4

Текстти окуп түшүнүү	Бір жана рубайлердин прозалык чагылдырылышы. Тексттен фактыларды бөлүп, жыйынтык чыгаруу. Тексттин идеясы.	3	Колдоо	Y3
			Колдоо	Y1
			Ой жүгүртүү	Y3
Математика				
Сандар. Геометрия	Натурал сандар, бөлчөктөр, геометриялык формулалар.	1	Билим	Y3
Амалдар жана алгебралык ой жүгүртүү	4 амал катышуусунда турмуштук маселе. Алгебралык туюнтмалар. Теңдемелер.	3	Колдоо	Y3
			Колдоо	Y3
			Колдоо	Y3
Геометрия жана өлчөөлөр	Стандарттуу эмес формадагы геометриялык маселе. Өлчөө бирдиктери.	2	Колдоо	Y3
			Колдоо	Y1
Сандар	Ондук бөлчөктөр.	1	Колдоо	Y2
Маалымат менен иштөө	Статистика жана маалыматтар менен иштөө.	1	Колдоо	Y3
Ыктымалдуулук теориясы	Комбинаторика негиздери жөнүндө суроо	1	Ой жүгүртүү	Y2
Табигый предметтер				
Өзбекстандын географиялык жайгашуусу жана табигый ресурстары	Өзбекстандын географиялык абалы, административдик-аймактык бөлүнүшү, климаты, ресурстары.	1	Билим	Y3
Күн системасы жана анын түзүлүшү, планеталар, Жер	Табигый жараяндар.	1	Колдоо	Y3
Тирүү организмдердин көп түрдүүлүгү жана негизги түрлөрү	Жаныбарлар дүйнөсү. Өсүмдүктөр. Адам.	3	Колдоо	Y3
			Колдоо	Y3
			Колдоо	Y2
Зат жана анын касиеттери, кыймыл жана күч, жылуулук, жарык жана үн, электр жана магнит кубулуштары	Заттын абалы жана алардын касиеттери. Физикалык кубулуштар.	2	Колдоо	Y3
			Ой жүгүртүү	Y1
Тарбия				
Адамдын руханий жана моралдык баалуулуктары. Патриоттук сезим, катыштык, атуулдук.	Мен адаммын. Жогорку максат. Керемет сапаттар.	1	Билим	Y1
Кызматташуу,	Мен жаранмын. Үй-бүлө -бул кичинекей	2	Колдоо	Y3

толеранттуулук, улуттар аралык ынтымак, патриотизм, катышуу, атуулдук сезим. Өзүн-өзү андоо	мекен. Үй-бүлөлүк баалуулуктар. Адамдын руханияты. Адам жана коом. Өзүн-өзү андоо. Жашоонун максаты - татыктуу жашоо. Өзгөрүү, кыйынчылыктарды жеңүү.		Ой жүгүртүү	Y2
Педагогикалык чеберчилик.				
Педагогикалык адеп	Ак көңүлдүк – педагогикада этиканын негизги касиеттеринен бири. Мугалимдин сылыктыгы жана жана боорукердиги, дүйнөлүк гуманитардык процесси.	1	Колдоо	Y3
Педагогикалык баарлашуу маданияты жана кеп техникасы	Педагогикалык баарлашуунун спецификалык өзгөчөлүктөрү жана функциялары. Чечендик өнөрдүн пайда болуу тарыхы.Кептин негизги өзгөчөлүктөрү. Тил жана кеп. Мугалимдин кеп маданияты жана чечендик өнөрү.Кеп техникасын өздөштүрүү.Үн, диапазон, тембр, дикция, ритм.	1	Билим	Y1
Педагогикалык тажрыйба	Азыркы заман мугалимдеринин педагогикалык ишмердүүлүгү. Предметти окутууга болгон мамиле. Окуу процессиндеги мугалимдин кесиптик фактору. Мугалимдин билим берүү процессиндеги мугалимдин ишмердүүлүгү жана сабакка даярдануусу. Дидактикалык мыйзамдар. Блум таксономиясынын деңгээли.	1	Билим	Y1
		3	Колдоо	Y3
			Колдоо	Y3
			Колдоо	Y2
Педагогикалык чыгармачылык	Билим берүү процессинде предметти окутуудагы уникалдуу жактары, мугалимге коюлуучу талаптар билим берүү процессине мугалимдин чыгармачылык мамилеси.	1	Ой жүгүртүү	Y3
		3	Колдоо	Y3
			Ой жүгүртүү	Y3
			Ой жүгүртүү	Y1
КЕСИП СТАНДАРТЫ				
Кесиптик стандарттар	Педагогдун кесиптик стандарттарын (окуу процессин пландаштыруу, билим берүүнүн натыйжалуулугун камсыз кылуу, өздөштүрүүнү баалоо жана кайтарым байланыш берүү, тарбиялык ишти уюштуруу, коопсуз жана өнүктүрүүчү билим берүү чөйрөсүн түзүү жана камсыз кылуу, өзүн-өзү өнүктүрүү жана кесиптик өсүү, кесиптештер жана билим алуучулардын	5	Колдоо	Y2
			Ой жүгүртүү	Y3
			Колдоо	Y3

	ата-энелери менен кызматташуу) билүү жана педагогикалык кырдаалдарда колдоно алуу.			
Жалпы:		50		

***Эскертме 3:** жогорку көрсөткүчтөр (Тесттердин саны, токтоом кабыл алуу убагы, балл, татаалдык даражасы) сыноо натыйжасына карап өзгөрүүсү мүмкүн.*

VI. Башталгыч билим берүү багытындагы билимдерди баалоо үчүн тест сыноолору боюнча салыштырма көрсөткүчтөр

Тест сыноолорунун бөлүктөрү	Камтылган мазмун тармактары	Тапшырма саны	Бөлүнгөн убакыт	Балл	Баалана турган акыл ишмердүүлүгү
Мугалимдердин башталгыч билим берүү боюнча билимдерин баалоо	I – XXIV	50	120 минута	100 балл	Адистик предмет
					Билим – 5
					Колдоо – 25
					Ой жүгүртүү – 5
					Педагогикалык чеберчилик
					Билим – 4
					Колдоо – 7
					Ой жүгүртүү – 4

VII. Мугалимдерди аттестациядан өткөрүү үчүн башталгыч билим берүү багытынан тест тапшырмалары боюнча кодификатор

Бөлүм коду	Бааланган состав элементтеринин коду	Сыноо учурунда бааланган состав элементи
1. Фонетика жана орфография		
1	1.1	Орфографиялык эрежелер. Кеп тыбыштары, басым жана муундар.
	1.2	Фонетикалык кубулуштар.
2. Лексикология жана фразеология		

2	2.1	Сөздөрдүн лексикалык мааниси. Өтмө маани, омонимдер жана паронимдер, синонимдер жана антонимдер.
	2.2	Туруктуу сөз айкаштары.
3. Морфема. Сөз жасоо		
3	3.1	Сөздүн маани берүүчү бөлүгү. Тубаса жана туунду сөздөр. Мүчөнүн түрлөрү.
4. Морфология		
4	4.1	Маани берүүчү сөз түркүмдөрү. (За атооч, сын атооч, сан атооч, ат атооч, тактооч, этиш).
	4.2	Өзгөчө сөз түркүмдөрү жана кызматчы сөздөр (Тууранды сөздөр, сырдык сөздөр, жандоочтор, байламталар, бөлүкчөлөр, модаль сөздөр).
5. Синтаксис жана пунктуация		
5	5.1	Сөз айкашы. Сүйлөм мүчөлөрү.
	5.2	Пунктуация
6. Стилистика		
6	6.1	Адабият теориясы.
7. Окуп түшүнүү жана адабий окуу		
7	7.1	Жомок, эпос (учурдагы 1-4 класс окуу китебинде берилген чыгармалар).
	7.2	Көркөм искусство.
	7.3	Ыр жана рубайлерди талдоо.
	7.4	Текстти окуп түшүнүү.
	7.5	Аңгемелер (учурдагы 1-4 класс окуу китебинде берилген чыгармалар).
	7.6	Маалымат материалдары (учурдагы 1-4 класс окуу китебинде берилген чыгармалар).
8. Сандар		
8	8.1	Сандар. Натурал сандар, бөлчөктөр, бүтүн сандар, Цифралар, Рим сандары.
9. Амалдар жана алгебралык ой жүгүртүү		
9	9.1	Аракетке, өлчөөгө, пайызга байланыштуу турмуштук маселелер
	9.2	Алгебралык туюнтма түзүү (берилген маселе негизинде).
	9.3	Теңдемелер.

10. Геометрия жана өлчөөлөр.		
10	10.1	Геометриялык фигуралар. (жалпак, көлөмдүү) Алардын периметри, бетинин аянты.
	10.2	Өлчөө бирдиктери жана алардын байланыштары (убакыт, узундук, масса, көлөм, беттин аянты)
11. Ондук бөлчөктөр		
11	11.1	Жөнөкөй бөлчөктөрдү ондук бөлчөктөргө айландыруу.
12. Маалыматтар менен иштөө		
12	12.1	Маалыматтар менен иштөө.
13. Ыктымалдуулук теориясы		
13	13.1	Комбинаторика негиздерине байланыштуу маселе.
14. География		
14	14.1	Өзбекстан Республикасынын чек аралары, административдик-аймактык бөлүнүштөрү, климаты жана ресурстары. Глобус, карта.
	14.2	Жер менен Айдын касиеттерин, Жердин формасы жана анын кыймылы, ички түзүлүшү. Литосфера, гидросфера, атмосфера катмарлары жана аларда болуп жаткан табигый процесстер. Материктер жана океандар. Күн системасы, планеталар.
15. Биология		
15	15.1	Өсүмдүктөр. Түрлөр жана топтор. Көбөйүү. Өсүмдүктөр жана айлана-чөйрө, Кызыл китеби тууралуу маалыматка ээ болуу.
	15.2	Жаныбарлар. Түрлөр жана топтор. Көзгө көрүнбөгөн дүйнө, пайдалуу жана зыяндуу бактериялар.
	15.3	Адам жана анын ички жана тышкы органдары. Организмди оорулардан коргоо ыкмалары.
16. Физика		
16	16.1	Заттын абалы (катуу, суюк, газ) жана алардын касиеттери. Жансыз жаратылыш. Күн жылуулук жана жарыктын булагы катары.. Табигый жана жасалма жарык булактарынын айырмасы. Электр тогу жана магниттик кубулуштар.
	16.2	Заттардын кыймылы, аларга таасир этүүчү күчтөр, салмак, сүрүлүү сыяктуу түшүнүктөр. Көлөкөлөрдүн пайда болушу жана багыты, жылуулук булактары, үндүн келип чыгышы, таралышы жана булактары.
17. Адамдын руханий жана моралдык баалуулуктары		
17	17.1	Адамдын руханий жана адеп-ахлактык баалуулуктары, чынчылдык, адилеттүүлүк. Патриотизм, катышуу, жарандык сезим.
	17.2	Кызматташуу, толеранттуулук, улуттар аралык ынтымак. Патриотизм, катышуу, жарандык сезим.

	17.3	Үй-бүлө - бул кичинекей мекен. Үй-бүлөлүк баалуулуктар. Адамдын руханияты. Адам жана коом. Өзүн-өзү аңдоо. Жашоонун максаты - татыктуу жашоо. Өзгөрүү, кыйынчылыктарды жеңүү.
--	------	---

Эскертме 4: Жадыбалдын биринчи тилкесинде кыргыз тилинин мазмун тармагынын коду, экинчи тилкесинде баалана турган мазмун элементинин коду жана үчүнчү тилкеде аттестация тест сыноосунда баалана турган мазмун элементи келтирилген.

VIII. Башталгыч билим берүү багытынан билимдерди баалоо критерийлери

Ар бир сыноо тест түрүнө карап ар түрдүү баалоо критерийлерине көрө бааланат:

Эгерде белгиленген жооп туура болсо, 2 балл.
Эгерде белгиленген жооп туура эмес болсо, 0 балл.

IX. Пайдаланууга сунуштала турган негизги адабияттар:

1. Математика 2-класс: окуу китеби/ Л.Орунбаева ж.б.-Ташкент: Республикалык билим берүү борбору, 2021. -192 б.
2. Математика 3-класс: окуу китеби/ Л.Орунбаева ж.б.-Ташкент: Республикалык билим берүү борбору, 2022. -192 б.
3. Математика 4-класс: жалпы орто билим берүүчү мектептердин окуу китеби. Бикбаева Н.У.Ташкент «O'qituvchi» БПЧУ,2020.-208 б.
4. Эне тили окуу сабаттуулугу 2-класс А.Тойчубаева Ташкент: Республикалык билим берүү борбору, 2021. -120 б.
5. Эне тили жана окуу сабаттуулугу 3-класс А.Тойчубаева Ташкент: Республикалык билим берүү борбору, 2022. -144 б.
6. Эне тили 4-класс үчүн жалпы орто билим берүүчү мектептердин окуу китеби 4-басылышы. / М.Темирова. – Т.: «O'zbekiston» 2024. 160.
7. Тарбия: 2-класс окуу китеби. 1-басылымы. Н.Исмазова ж.б –Т.Гафур Гулам атындагы басма-полграфиялык чыгармачылык үйү, 2020. -80 б.
8. Тарбия: 4-класс окуу китеби. 1-басылымы. Усманова О.В. ж.б –Т. “Novda” 2025. -80 б.
9. Табигый илимдер 2-класс үчүн окуу китеби/ К. Суяров ж.б. –Ташкент Республикалык билим берүү борбору, 2021. -120 б.
10. Табигый илимдер 3-класс үчүн окуу китеби/ З. Сангирова ж.б. –Ташкент Республикалык билим берүү борбору, 2022. -136 б.
11. Табият таануу. 4-класс жалпы орто билим берүүчү мектептердин окуу китеби/ А. Бахрамов ж.б. –Ташкент «Sharq» 2020. -120 б.
12. Окуу китеби: 4-класс үчүн окуу китеб/ Г.Ералиева, -Ташкент: «O'zbekiston» БПЧУ, 2024.-176 б.
13. Кыргыз тили. 5-класс үчүн окуу китеби / Ш. Уринбаева Ташкент:, «Novda» 2022.-224 б.
14. Кыргыз тили. 6-класс үчүн окуу китеби / Ш. Уринбаева Ташкент: Республикалык билим берүү борбору, 2022. -224 б.
15. Адабият. 5-класс үчүн окуу китеби /М.А.Темирова Ташкент: «Novda»2022. -224 б.
16. Адабият. 6-класс үчүн окуу китеби /М.А.Темирова Ташкент: Республикалык билим берүү борбору, 2022. -224 б.